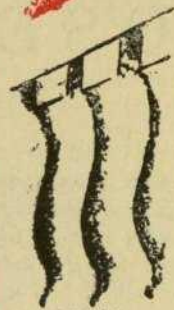

JORDI

SETMANARI
INFANTIL

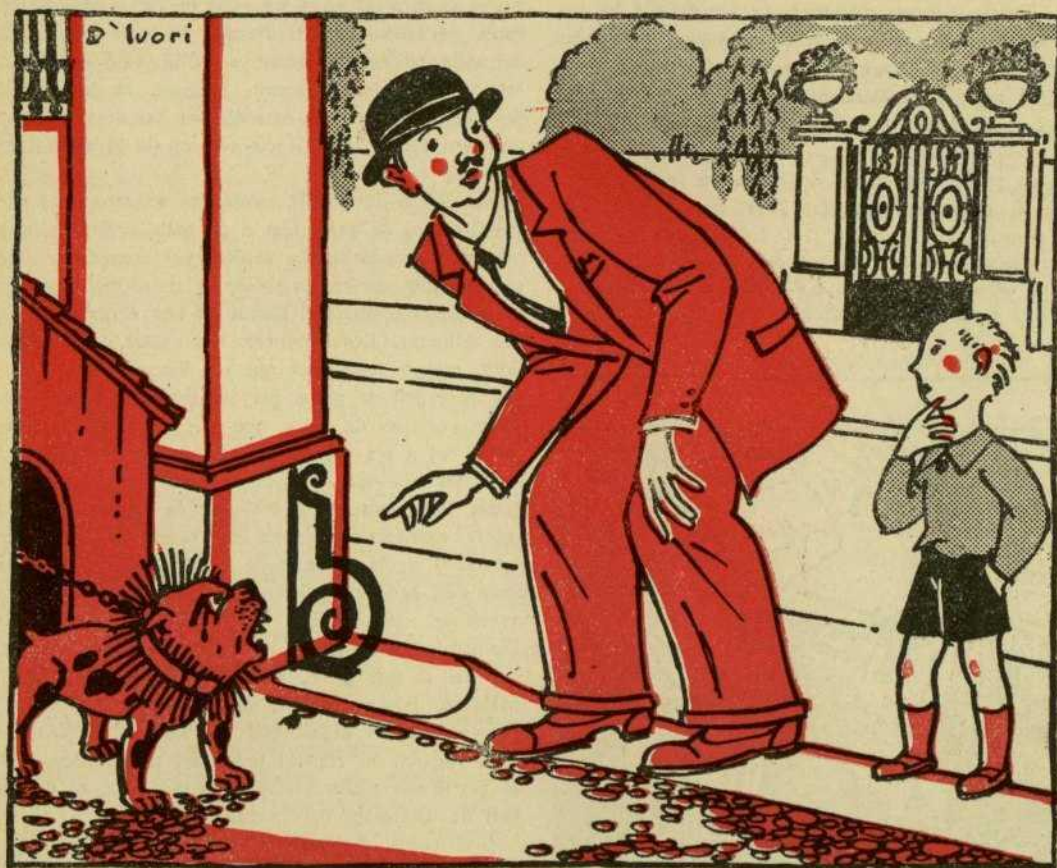

Any. I

7 de juny de 1928

Preu : 20 cèntims

Núm. 16

—Per què vols que faci festes a aquest gos, noi?

—Per saber si mossega.

COSES DE TOT ARREU

ELS CAPELLS DE PALLA

DESPRÉS d'un hivern ben poc mediterrani, canibalesc gairebé, perquè s'ha menjat dues terceres parts de primavera que ens pertocava per raó del costum i de la formalitat atmosfèrica, ens ha pervingut un estiu golafre que s'ha empassat d'un cop de coll, el bocí de primavera que l'hivern havia respectat. Ço és: que hem passat sobtadament del fred a la xafogor, amb les suorades, el moscam, les erupcions cutànies, els cadarns i altres menes de malura que fan el seu fet al recer de la calor.

Diuen que a l'estiu tota cuca viu. Es deixen de dir que són les persones les que no viuen, martiritzades per les cuques.

El pes de la xardor solar i la bravada de la terra recuita, han imposat l'ús del capell de palla, contra el qual, per cert, fa temps que la joventut té declarada la guerra, bandejant-lo de les testes per a mantenir l'hegemonia del feltre vinagre, vi ranci o vi blanc que són els colors de moda. I és de doldre perquè el capell de palla és lleuger i és alegre de color.

I en parlar del capell de palla, bo serà que esmentem el seu origen llatí, car fou a Florència on començaren a trenar les palles fines, servint en certa manera un enginy dels etruscs, gent que no es desficiava per res i habilitíssima en els petits treballs manuals. La Toscana, més tard Bolònia i

Vicenza, produïen els bellíssims capells ombrejants, les àgils palloles, de les damiselles vuitcentistes.

Tot seguit vingueren els capells de palla anglesa, les mescles de palla, crin i seda dels capells suïssos, els joncs finíssims dels Panamàs i Maniles, les fibres de Java, les palletes de la Xina, estenent la voga dels capells de palla als homes que fins avui han sostingut la moda en competència amb les dones.

Dissortadament, el capell de palla perd prestigi i els fabricants lliuren intenses batalles de reclam i propaganda per tal de salvar l'afecció al capell que representa un excel·lent negoci i dóna pa a moltes famílies.

Els italians capellaires pengen el mort de la decadència de la indústria a les traves duaneres, però en el fons no hi ha més que un canvi en els costums de la humanitat. Perquè la crisi del capell de palla no és únicament a Itàlia, sinó que és a tot arreu. Potser furgant, furgant, la trobaríem, pel que diu al capell masculí, en l'escassa varietat que han sabut donar-li els tècnics de la palla trenada.

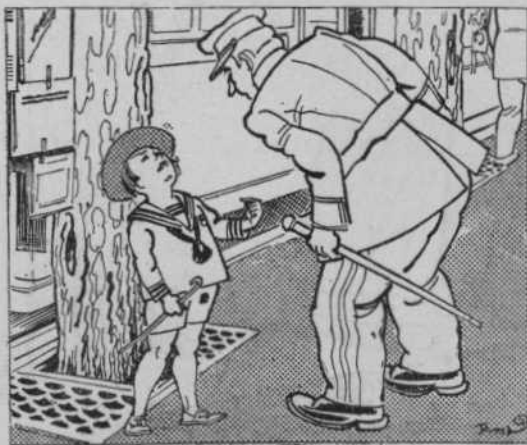
Això, i el fet de la semblança externa dels capells, siguin de palla fina o de palla ordinària, que no permet explotar la vanitat del comprador que si paga car, moltes vegades, és simplement perquè la gent ho llui i el tingui en bon concepte d'home adinerat. Les senyores han estat, en aquest punt, menys repatànies que els homes, potser perquè el capell de palla, per les senyores admet una gran varietat de tints que el fa adaptable perfectament a les coloraines dels vestits de moda.

Potser ara que la joventut—i els que estan a la ratlla dels quaranta i tot—sembla decantar-se als colors extravagants, seria un encert el tenyir-los del color de la brisa, o de les panses, o del cacau amb llet, perquè s'adriren millor amb les draperies modernes que semblen voler retornar als vestits llampants de la fi del XVII i primeries del XVIII.

Passi el que passi, hom diria que el capell de palla per home, mena el camí que un dia menaren els copaltes, el capell que era bacina i escambell a la vegada. El copalta morí, fet un acordeó, sota el pes d'una rialla mofeta i sorneguera, al darrer ball de disfresses del Liceu.

I el capell de palla, morirà—sense merèixer la mort—a la menjadora del darrer caball.

"Sic transit gloria mundi."

El noi. — Senyor urbà, no ha pas vist un papà sense el seu nen?

L'urbà. — No, maco.

El noi. — És que el nen sóc jo!

FURÓ

UNA MESADA A LA JUNGLA

I

MAI no s'havien avingut els dos germans Oliveri i Bernardí Cerfull, a despit del parentiu i del viure en família. Oliveri, rodamón, inquiet, semblava pastat amb argent-viu; Bernardí, casolà, pacient, haurieu dit que era fet de cera, perquè s'emmotllava a tot. El desaparicionament es féu més visible després del batxillerat; mentre Oliveri declarava decididament que volia ésser enginyer, Bernardí es decantava de tot cor vers la farmacopea: somniava en fer decuits, xarops, empegamastres, píndoles.

El velí Sadurní Cerfull, vidu, cansat de maldar entre els dos fills, els deixà estudiar al seu caprici i tingué la sort que, lliurats els minyons al propi albir, reeixiren perfectament en llurs estudis, i Oliveri, que era el gran, arribà a enginyer, sense dificultats de cap mena, i el petit Bernardí a apotecari.

En morir Sadurní Cerfull, Oliveri cercà camps per a la seva activitat als Estats Units; Bernardí romangué a Barcelona, d'on era fill, s'establí, i quan veié que la botiga marxava gairebé sola, es casà, resolt a crear una família. Oliveri, en lloc de felicitar-lo pel casori, li escriví una lletra assegurant-li que s'havia posat dol, car sempre havia estat un acèrrim enemic del matrimoni, no perquè fos disbauxat, sinó perquè deia que, donada la seva manera de viure, la dona i la família no li representarien més que un seriós entrebanc.

Seguiren escrivint-se els dos germans de tard en tard; unes lletres de compliment que per part d'Oliveri no servien més que per donar compte dels canvis d'adreça. No estava mai segur enlloc.

Del matrimoni de Bernardí Cerfull nasqueren un noi i una noia; Oliveri Cerfull, contra el seu costum, felicità Bernardí i per bé que no l'ha-

guessin fet padrí, cada any per Pasqua s'avesà a enviar-los una estrena, que solia ésser sempre algun objecte estrafolari dels que l'enginyer recollia anant pel món. Així, Jordi Cerfull, l'hereu de l'apotecari, tenia en fer els quinze anys un veritable museu de coses estranyes, i Nuri Cerfull, la cabalera, una collecció de nines, cofrets, Budes, arracades, braçalets, que també hauria fet goig en un museu.

Les coses estranyes de Jordi eren armes: de pedra, de canya, d'acer. Jatagans, llances de *rotung*, *kriss*, sagetes de bambú, buiracs, rodells, corones de plomes virolades... L'oncle Oliveri feia rns quants anys que estava a Benares, dirigint una gran explotació forestal a la base de l'Himalaia, prop del riu Brahmaputra, el qual recull les aigües del Tibet per abocar-les al Ganges, el famós riu sagrat, i en l'aiguabarreig proper a Chandernagor.

No havia deixat el càrrec, perquè, ultra un bon sou, fruïa d'absoluta llibertat i podia recórrer l'Índia i la Mongòlia, entaforant-se per indrets que encara avui desconeixen els geògrafs en detall. L'oncle Oliveri havia après el sànscrit i bon nombre de dialectes de l'Índia, que li eren utilíssims, car els habitants salvatges de certes regions, més de quatre cops li havien respectat la vida en oir-lo parlar el seu llenguatge.

De tornar a la seva terra, mai no en resava paraula. Com si terra no hi hagués. En canvi, havia volgut tenir el retrat de Jordi i Nuri i preguntava sempre per ells.

S'esdevingué, però, en la família de l'apotecari Cerfull, una cruelíssima dissort. En una epidèmia tifoide, que féu estralls a la ciutat, caigueren malalts marit i muller, i ni l'un ni l'altra no pogueren resistir la virulència del mal. Jordi i Núria realitzaren miracles, no podia pas demanar-se més d'uns joves. A despit de llur bon desig, restaren or-

fes i, comunicada la nova dolorosa a l'oncle Oliveri, aquest envià diners i l'ordre que els dos minyons, mal venent-ho tot, pleguessin la farmàcia i prenguessin passatge en un vaixell anglès que anava a l'Índia.

I aquest era el motiu que dos minyonets catalans, Jordi i Nuri Cerfull, haguessin anat a parar a tan llunyes terres, i fessin cap al "bungalow" (1) d'Oliveri, que els rebé amb força amor. Per egoista que fos l'enginyer, estava lluny d'ésser un home sense cor. Ultra això, Jordi era alt, fort, robust com un "baobab". Nuri era una noieta fina, però ferma, que als catorze anys pesava cinquanta quatre quilos i tenia ja tot l'aire d'una dona.

L'únic al "bungalow" que els rebé a disgust fou Maiarabati, un indi de raça mongòlica, astut, hipòcrita i mentider com gairebé tots ells. Servia de criat a Oliveri, no per amor, ni ben bé pel sou, sinó pels seus robatoris, car Oliveri era un pèssim administrador dels seus béns propis, que abandonava, massa refiat, a la cura del traïdor Maiarabati. Així, Oliveri, havent guanyat molt i després poc, no podia dir-se ric, i en canvi, el mongol, que era del mateix Tibet, tenia quantitats enormes enterrades no gaire lluny del "bungalow", no pas guanyades amb els seus serveis, però sí amb els seus lladrocinis.

Jordi i Nuri, per jovenets que fossin, eren dos testimonis més a la casa de l'enginyer, i el tibetà, des del primer instant, sentí el desig de treure's aquella nosa inesperada. No sabia com, però es refiava de les seves tracamanyes i traïderies.

L'oncle Oliveri, passats els primers dies d'intimitat i records amargs, amb els nebots, volgué que aquests fessin la seva vida, i cal confessar que els dos minyonets saltaren de goig el dia que Oliveri—l'oncle Oliver, que ells li deien—els parlà de fer la primera sortida, anant a donar un passeig llarg pels contraforts de l'Himalaia.

—Escolteu, Jordi i Nuri... Jo he de passar encara un quant temps en aquestes terres, obligat per un contracte, però m'ha fet tant de goig el que m'heu dit de les belleses d'aquesta Barcelona que ja no reconec en les vostres narracions, que m'entren desigs d'anar-hi i restar-hi i tot, si ve a tomb. Maiarabati, el meu administrador, em lliurarà els estalvis que hagi fet, i molt serà que no puguem, còmodament, amb ells a la nostra terra... Ja començo a sentir-me las de tan rondallejar!

Si Oliveri hagués encertat a veure el rostre pàl·lid de Maiarabati, hauria endevinat, tot seguit, que al tibetà li feien poca gràcia els plans del seu

mestre. Però Oliveri no el veié i Jordi i Nuri no tenien encara prou seny per adonar-se dels posats misteriosos d'un servent que tot just començaven a tractar.

A fi de prendre un bany al Ganges, abans d'iniciar el viatge vers Lhassa, capital del Tibet, on viu el Dalai-Lama, o sigui el sobirà espiritual i temporal del país, Jordi i Nuri, per consell de l'oncle, resolgueren d'agafar un "sampan" (1) estacat prop del "bungalow" i propietat d'Oliveri. Una mena de gòndola xinesa, feta de jonc i amb proa i popa, altes i esculpides per artistes de Benares. Maiarabati portaria els remos.

Oliveri sabia que l'excursió en projecte era fatigosa i desitjava que els nebots s'entrenessin fent una mica d'exercici. L'Himalaia no és el Tibidabo, aquesta muntanyeta polida com una joguina, de la qual tant joiosos estan els barcelonins.

Jordi, més que satisfet, volgué posar-se a la popa. Li feia la sensació d'haver-se tornat un capità pirata, d'aquells que ell coneixia per les lectures d'infant. Nuri, menys valenta en mig de les aigües del Ganges, restà prop de Maiarabati.

Travessaren el riu sagrat, sense correntia en aquell indret, i arribaren a la vora contrària, endomassada de verds ufanosos, que projectaven en l'aigua un fistó decoratiu d'insuperable riquesa. Cercaren un areny on els dos joves poguessin despullar-se i prendre el bany sense perill, i Maiarabati trià una caleta menuda com una petxina, a redós d'uns bambús altíssims i amb una davallada suau aigua endins.

—Oh, si la nostra platja barcelonina tingués tan bells indrets!—digué, dolent-se'n, Jordi, encisat per la bellesa natural del reconet.

—Totes les vores del Ganges tenen aquests receptors admirables!—assegurà Maiarabati, que deixà els minyons dient que tornaria a cercar-los al cap d'una hora.

No es preocuparen Jordi i Nuri. Pensaven en la llegenda del riu. Ells sabien que el Ganges tingué un fill, que fou un gegant poderós i bellíssim, que va lluitar per la independència de la seva pàtria fins a aconseguir-la, i que va fundar més de seixanta ciutats i va transformar tota la seva terra en un país meravellós.

Anaven a despullar-se, quan oïren uns udols que retrunyiren en el silenci de la conca. Jordi, escoltà, mentre Nuri, esglaiada, li deia, agafant-lo pel braç:

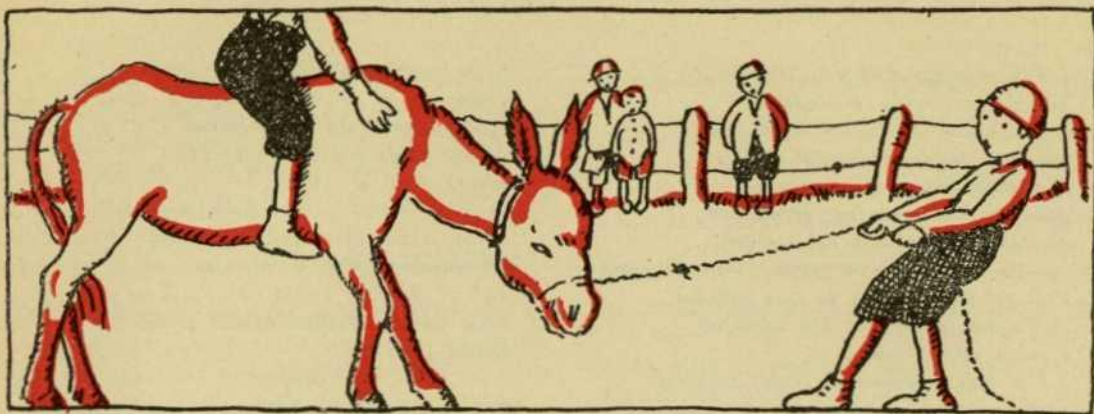
—Tinc por! Anem a cridar Maiarabati!

(Continuarà)

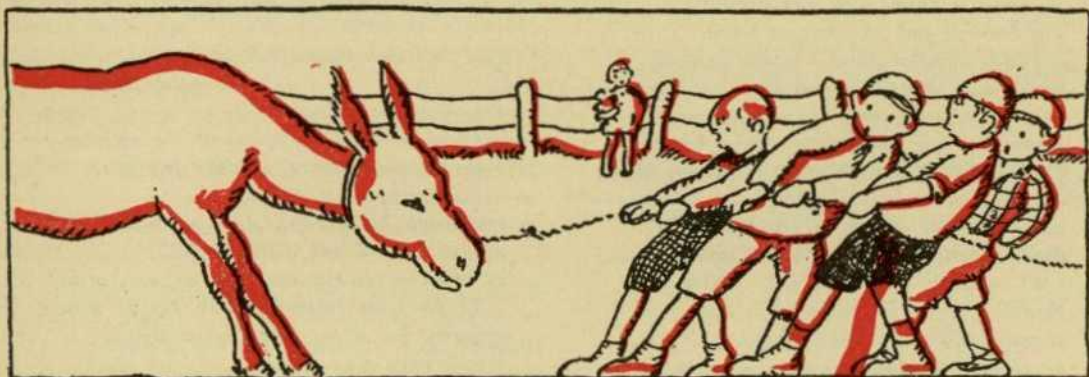
(1) Casa típica de l'Índia anglesa, amb terrasses i sostinguda en l'aire per quatre pilans de bambú.

(1) Embarcació xinesa.

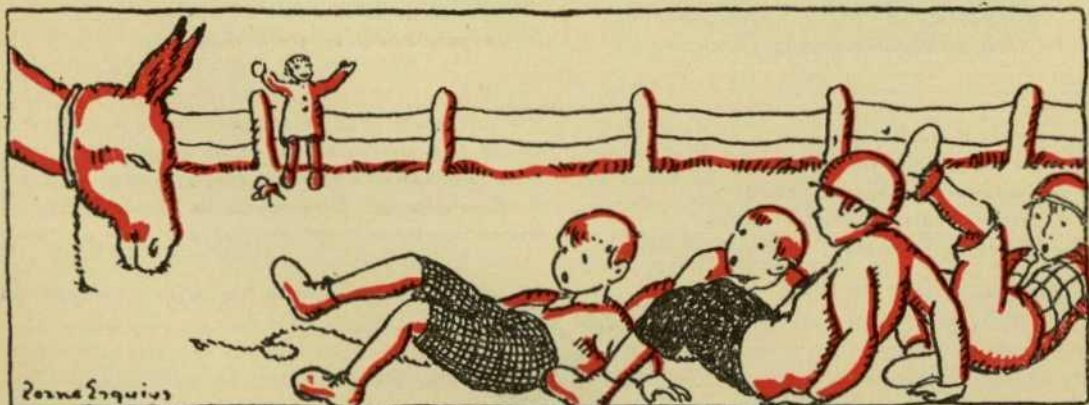
LA TOSSUDERIA A MITGES

El bailet. — Jo no sé per què és tan tossut aquest ase...

Però, ja veurem si seguiràs o no...

2024 27 quins

L'ase. — Jo no sé per què són tan tossuts aquests bailets...

ESCOLTEU, MENUTS!

LA DAINA

Per la sirga d'un riu, embadocada,
una daina corria—emmirallada
en el cristall de l'aigua màrgadina
que a sa testa embanyada
li donava una alçària gegantina—
quan veié un home nu, pernabatent,
esgotat per l'empenta del corrent.

—Un home està en perill... Socors demana!
Vull fer-me digna de la raça humana...
A l'aigua tot seguit! Un capbussó
i salvo aquest minyó.

I a l'aigua s'entregà. Nedà lleugera,
contra corrent i tot, per fer drecera,
vers el naufrag vençut. Quant fou prop d'ell,
i amb afany de lliurar-lo del tropell,
la corna li oferí, i ell s'hi aferrà,
i a l'areny, amb la càrrega, tornà.

Podeu comptar si el naufrag restaria
agraït a la daina, i retindria
en el fons més pregon de sa memòria,
d'aquell tràgic moment l'afrosa història.
Però l'home... Ai Senyor!... (Pàssem avant,
que si el seny no em guiés,
només que de pensà en aquell bergant
diria, a ben segü, els salms al revés!)

El naufrag, revifat, digué: —Des d'ara
paraula que no em rento ni la cara,
si quan posi les mans a la pujola,
no hi tinc a cada mà una carmanyola!

I reprengué el camí de la ciutat
tan satisfet de viure,
que anava sol, per un camí isolat,
i sol i tot, no feia més que riure...
Es tenia per un ressuscitat!

* * *

El rei d'aquell país
—que encara que fos rei, no era feliç—
per distreure's, tenia la fallera
de sortir, moltes tardes, de racera.

El naufrag el trobà... —Jesús, El rei!...

Si jo encertés a fer-li algun servei...
Diuen que el rei tots els serveis abona
fent ofrena gentil d'una corona
de duc, o de marquès, o de laró,
segons sigui el servei...

Bona ocasió!

Tot justament el rei, enquimerat
de veure's retornar a la ciutat
amb el sarró de buit... —allò que es diu,
sense un mal conillot ni una perdiu—,
estava que botia.

—Majestat...

Si vós em doneu venia...

—Parla aviat...

—Sembla que heu fet, senyor, molt mala caça...

—Ni amb falcons ni amb llebrers.. Va tan es-
[cassa!]

Que has vist alguna llebre?

—No, senyor!

He vist cosa millor!

—Parla, parla! On l'has vist? No amaguis res...

I si em dius veritat, et faig marquès.

—Badoquejant pel riu

una daina he deixat... Amb mi veniu,
que no serà difícil d'atrapar-la,
si avencem quietament, per no esverar-la...

El rei i els falconers, amb pas de monja,
avancen, poc a poc, per l'herba flonja,
i a l'ombra d'un canyar.

veuen, per fi, la daina, descansar.

S'hi posen bé, afinant la punteria,
tots amb l'arc ben tindrut... Bruns la sageta,
i ferida de mort i amb traïdoria
sa vida acaba la gentil daineta..

* * *

El naufrag ja és marquès;
les promeses, el rei les hi ha tingudes,
i l'ha rublert d'honors... Home de pes,
l'heu conegut? Crec que és un nét de Judes!

CLOVIS EIMERIC

CONTALLES D'ALTRES TEMPS

ANDROCLES I EL LLEÓ

(Dels contes de Tomàs Day)

HEUS ací que, una vegada, hi havia a Roma un esclau anomenat Androcles. El seu amo el tractava amb tanta de duresa, que la vida li havia esdevingut talment insuportable.

No trobant remei per als seus mals, que eren més de l'esperit que no pas del cos, va dir-se:

—Millor és finir que viure entre els amarguissims dolors de la misèria. Estic resolt a fugir del meu amo. Si m'agafen, sé a bastament que em puniran amb un suplici afrós, però la mort és més bona amiga que l'esclavitud. Si puc fer-me escàpol, provaré d'amagar-me entre les bosquines i les rases, on no viuen més que els animals, però em refio que no seran els nous companys tan males ànimes com ho són els que ara tinc, per bé que siguin homes. Sí, més val lliurar-me a les bèsties que consentir la tortura inescapable del meu vilíssim esclavatge...

Presca una tal resolució, aprofità la primera avinentesa que se li oferí per deixar la casa de l'amo i corregué a cercar recer en una atapeïda selva, propera a la ciutat, però el dissortat esclau no tardà a descobrir que havia fugit del foc per caure a les brases.

Després d'haver anat errívol tot el dia per la bosquina lligada i perdedora com un laberint, el cos esgarrinxat per les punxes de les branques dels arbres, sentí el turment de la fam, sense trobar un sol fruit capaç de distreure la necessitat d'aliment, augmentada per l'esforç de camí que portava realitzat. Per fi, anà a ajaçar-se, las i esmaperdut, en una caverna profunda que va mostrar-se providencialment als seus ulls.

Tot just començava el malaurat a gaudir les dolces del repòs, quan sentí un bruit formidable, semblant al bruel d'una bèstia fera. Embassardit, es redreçà, per tal de salvar-se del nou perill, però en l'instant d'assolir la sortida de la caverna, veié davant seu un lleó d'una alçària prodigiosa que li barrava decididament el pas.

Androcles donà per fet que la seva vida acabaria ben tost, car no tenia fugida coneguda, però amb veritable atòrment de l'esclau, l'animal avançà vers ell, passa a passa, sense donar mostres d'hostilitat ni de ràbia, i llançà una me-

na de gemec dolorosíssim, talment com si demanés ajut.

Androcles, que era un minyó coratjós, aprofità l'actitud pacífica del lleó per examinar atentament el perillós hoste. El lleó se li havia apropat i Androcles pogué remarcar que l'animal coixejava, i mostrava un dels braços inflat, com si hi tingués una nafra viva. Asserenat i tranquil davant la mansuetud de la bèstia, Androcles li agafà el braç malalt i l'escorcollà com el cirurgià sol fer amb el braç del client malalt. Llavors comprovà que el lleó, en lloc de doler-se d'aquella familiaritat, semblava, amb el seu esguard endolcit, convidar-lo a seguir avant. Li descobrí una punxa, la hi arrencà i esprement amb vigoria la sang podrida de la nafra, féu brollar una grossa quantitat de matèria corrompuda.

Bon punt l'animal es veié lliure del turment,

manifestà la seva joia, saltant com una cabreta, espolsant l'abundosa crinera i llepant els peus i les mans del seu metge improvisat. Va fer més encara: Androcles esdevingué el seu hoste, car el lleó anava de cacera i no tornava a la caverna sense portar alguna presa que compartia amb el seu amic. I així Androcles visqué una colla de mesades rebent aquella mena d'hospitalitat salvatge. Gairebé avesat a la seva vida estranya, s'ariscà a eixir al camí lliure i això fou la seva pèrdua, car un dia es topà amb un escamot de

soldats que el reconegueren, l'emmanillaren i el portaren a presència de llur amo.

Les lleis del país eren molt severes amb els escàpols; fou jutjat, declarat culpable i com a càstig del pretès delictes, condemnat a ésser esbocinat per un lleó rabiós, al qual privarien d'aliment durant una bona tongada.

Arribat el dia fatal, el malaurat Androcles fou exposat, tot nu, en mig del circ, empenat per una gernació cridanera que glatia d'entusiasme per l'afros espectacle que li havia estat promès.

S'oïen clarament els udois del lleó famolenc, que esveraven la gentada. A un senyal convingut, s'obrí una porta i un lleó monstruós es llança, redreçada la crinera, flamejants els ulls i la gola badada com un sepulcre obert, vers el bell mig de l'arena.

Ben tost es féu un silenci tràgic; tots els esguards estaven fets en la víctima, la mort de la qual semblava inevitable. Però la pietat de la gernació es canvià aviat en admiració quan veié

que el lleó, en lloc d'escometre la seva presa indefensa, s'estengué mansament als seus peus, saltà amb festucs de gos i l'amanyagà com ho faria una mare en retrobar el fill perdut.

El Governador de la ciutat, qui era present a la desagradable festa, ordenà, en veu alta, a Androcles, que eixís i que donés l'explicació d'aquell misteri. Androcles explicà llavors a l'assemblea tots els detalls de la seva aventura:

—Aquest lleó que veieu davant la multitud, és el meu amic i el meu hoste!

Tota la gernació restà astorada i commoguda en conèixer els detalls del cas, que evidència com els animals, àdhuc els més ferotges, són capaçs d'enternir-se per agraïment i d'obeir a sentiments d'humanitat. Hom demanà gràcia per al malaurat esclau al Governador, el qual l'atorgà immediatament, i féu ofrena del lleó a Androcles, el qual li degué, així, dues vegades la vida, a canvi d'un sol acte de caritat.

SABERUT

LA INFANTESA DE LES NOSTRES ARTISTES CONTADA PER ELLES MATEIXES

US PARLA LOLA ANGLADA

No, no és un home, però ho fa tan bé, com els homes que més bé ho fan. Dibuixa, pinta i escriu, i la rondalla, i els contes de fades no tenen pas més excels il·lustrador a Catalunya, i és a França on Lola Anglada, triomfa amplament per la força extraordinària del seu art. Els seus menuts de cabell crespat, amb el rínxol enmig del front, no tenen parió en la gràcia ni en l'harmonia. I per altra part, són tant d'ella, que són ella mateixa... quan era menuda, i àdhuc ara que és una fadrina vistosa, eixerida i somniadora.

El seu darrer llibre, "En Peret", és una meravella. Dificilment sabríem trobar en la literatura catalana un llibre per infant superior a la bellíssima creació del "Peret", el minyonet mediterrà, amarat de llum i d'alegria. Llegiu-ne un retall només i gustareu la mel de l'espiritualitat de nostra Lola, rublerta de sentiment, però sortosament allunyada de les carrincloneries que altres escriptors, mancats del "quid divinum", han estat servint durant molt temps a nostres estimats infants.

El retall, heu's-el ací: "A la Masia, en ha-

vent sopat.—En Peret s'ha adormit a l'escon, mentre el seu pare li contava una rondalla. La seva mare renta els plats del sopar.

"Els mossos vénen de munyir les cabres i tanquen les portes de la Masia.

"En Tom jeu al porxo, damunt dels sacs de segó. La gata amb els seus gatets dorm a la bosa del carro.

"Fa fred. La mare d'En Peret el pren als seus braços, i bo i adormit el puja a la cambra. El despulla i l'allita. En Peret no ha advertit res, perquè està enamorat d'un somni i no vol despertar-se."

I així és tot el llibre: un seguit de tendreses poemàtiques que fan pensar que els infants de Catalunya han trobat ja el seu "Peter Pan", flor literària exquisida en gerricó bellament decorat.

A Lola Anglada, doncs, hem preguntat detalls de la seva infantesa, i la Loia, que estima al JORDI i no té mai un no per -ll, ha cuitat a respondre'ns:

L'esperit irònic

"De la meua infantesa, no puc contar-vos-en moltes entremaliadures, però sí que tenia un gran

"humor". Recordo que les persones grans restaven sorpreses de la meua fina ironia. Tenia 10 anys: un dia en què la mestra m'ensenyava un problema de restar o multiplicar, vaig dir-li: "Senyora, comprenc que això que m'ensenyas és molt interessant, que vostè tindrà tota la raó en assegurar-me que dos i dos fan quatre, però les velles no tenen tanta feina comptant amb els dits, i no s'equivoquen mai!". La pobre senyora, distreta, venia d'equivocar el problema!"

El pardal de la cresta

Jo he estimat sempre molt als animals. Tenia un pardal borni que el vaig salvar de les males traces d'un bordeig de carrer. Amb les meves germanetes vàrem educar-lo. El deixàvem lliure i terrejava pels testos de la galeria. El bon comportament del pardal bé és mereixia una recompensa i vaig premiar-lo. El guarnia tots els diumenges amb una bella cresta de panyo vermell, que ell lluia tot estofat. Que content anava amb la seva cresta! Si sabéssiu com s'hi feia veure anant tan mudat! I jo deia a les meves germanes: "Mireu que és orgullós!... Sembla un d'aquells galls tan fatxenders!"

Les meves ocupacions preferents

L'ocupació que més estimava era la de rellegir les petites fulles en les quals escrivia contes que jo inventava, il·lustrant-los de graciosos n'ots. En tenia una bella col·lecció que no he guardat. Recordo alguns dels títols: "El Dimoni de la cua d'escombra", "Dos nens en un niu d'ocells", etc.

També dibuixava del natural. A sis anys vaig anar un estiu per les rodalies de Montserrat i dibuixava la bella muntanya. Segons la meua imaginació, aquelles roques me les figurava grans gegants, gnoms, bèsties estranyes, que jo estilitzava amb molt d'encert.

L'amor a les bestioles

Les desgràcies m'havien sempre tocat en el més pregon del meu cor. Sense comptar el pobre que totes les tardes rebia el meu berenar, jo comptava entre aquestes meves penes, al gatet abandonat al jardí de l'Escola. A les hores de classe m'escapolia per anar en socors del pobre "infeliç". I com que era nadó el vaig fer créixer alimentant-lo amb el biberon de la meua nina, que el duia a l'Escola cada dia, ple de llet. Això que hauria estat un bon exemple per les meves companyones perquè com jo, prodiguessin amor a les bèsties, recordo que la mestra em renyà per aquest benefet, per la qual cosa vaig perdre tota la confiança vers ella que fins llavors li havia tingut.

Viatjar

De molt petita em corpenien els viatges. I d'una manera xocant les ciutats del món. París, el veia tot de cristall, amb les cases transparents. Els països freds pensava si les cases poguessin ésser de porcellana. En canvi les ciutats en llocs calorosos les veia amb les cases pintades de color vermell. Quan a la gent, els indis me'ls creia que no podien morir mai, i és que les fotografies o cromos de negres l'atzar me'ls havia donat amb indis ballant. Jo creia que aquells que estaven contents i ballaven no morien tan fàcilment.

* * *

Què us diré més de la meua vida, d'infant? Que la meua infantesa ha estat sempre plena de fantasies i que no em passà dia sense agafar el llaipis o un mal carbó per a traçar un ninot. No seria estrany que, d'haver-los guardat, tindria, a comptar des dels meus tres anys, tants dibuixos com dies he viscut.

Comentari

Diguem com una oració: I que visqui molts anys, per a honorar l'art de la terra.

FACÈCIES D'ACÍ I D'ALLÀ

L'ELEFANTESSA FEINERA

A Los Angeles hi ha una elefantessa, "Anna May", tan bona feinera, que fa d'aprenenta de fuster i amb la trompa aguanta perfectament els taülons, substituint la feina de diversos homes. Ah! I mentre treballa, no fuma.

PER SABER L'HORA A LES FOSQUES

Pot donar-se el cas que tingueu d'estar temps a les fosques i que us interressi saber l'hora. Si teneu rellotge, tindreu prou amb preguntar en entrar a la foscor l'hora que sigui. Immediatament, doneu tota la corda al vostre rellotge.

Suposem que us han dit que era la una i vint minuts i que, part de vespre, voleu saber l'hora. Torneu a donar tota la corda comptant els sorolls de la rosca. Compteu 45 sorolls, per exemple. Sabent que 9 sorolls de la rosca corresponen a 100 minuts, podeu comptar que des de la una vint minuts fins llavors han passat 5 vegades 100 minuts o siguin 8 hores vint minuts, és a dir, que són les 9:40.

Més tard, a la nit, torneu a donar la corda i compteu 27 sorolls deduint que han transcorregut tres vegades 100 minuts, és a dir, 3 hores, que amb les nou quaranta, fan exactament les dues quaranta de la matinada. Més tard, torneu a donar corda, tan fort, que la trenqueu. No us hi poseu pedres al fetge. També sabreu l'hora.

Sabreu que és l'hora de portar el rellotge a adobar.

OBSERVACIÓ JUSTA

Parlen dos amics, un d'ells, eixugant-se la calba:

—Bufff! Quina xafogor! Trenta graus a l'ombra!

—Perquè ets tan ximple! Qui et fa estar a l'ombra?

CAS CURIÓS

Una dama és cridada a declarar en un judici, i en preguntar-li per l'edat, la interessada vacilla, veu la sala plena i respon en anglès:

—*Thirty-two years...* (Trenta dos anys).

—Perdó, senyora... Cal dir-ho en la llengua del país!

La dama, vacillant més encara i tornant-se tota vermella:

—Vint i nou anys!

EL FUNICULAR AERI

Aviat serà inaugurat el funicular aeri de Montserrat que permetrà anar a Sant Geroni en poca estona i sense cap fatig. Serà el més enlairat d'Espanya i podrà ésser considerat com una meravellosa obra d'enginyeria, pariona al telefèric o funicular aeri del Mont-Blanc, que puja a 3.558 metres d'alçària, fins avui el rei dels funiculars. Els turistes podran rebre, sense els perills naturals de l'aviació, la sensació absoluta de pujar volant a la punta més alta de la serralada montserratina.

UN ANIMAL MERAVELLÓS

Aquest animal, tal com l'ha fet el dibuixant, no existeix en la realitat. És una fantasia, que ens permetrà de veure si els nostres menuts lectors endevinen de quants bocins d'animal és fet.

Als tres primers lectors que ens ho comuniquin, els lliurarem com a premi un exemplar relligat en tela de la interessant novella barcelonina "Publia i Licini", del conegut escriptor Clovis Eimeric.

Les solucions han de venir a l'Administració, Via Laietana, 48, 1r., 2.ª, per tot el dilluns i en aquestes mateixes planes es farà públic el nom dels premiats.

és que rius! Els meus seixanta anys, com que estan ben portats, no aparenten, dins l'esperit, més enllà de trenta, i als trenta anys es troba un en l'edat més avinent per al matrimoni... Al capdavant, Aurea deu tenir ara uns vint anys que, com que la dona es passa aviat, correran de pressa cap els trenta... En el fons, no fóra gaire la desproporció!

I seguint els camins enlluernadors del jardí de les il·lusions, per on s'esplaiava la vellesa d'En Baldragues, avançaren els somnis fins a esvaïr-los una veu fresca i ben timbrada, musical com una pluja de dòlars—avui l'or amonedat més pur—, que tallà la pomposa cavalcada de la fantasia revellida.

—Apa, senyor Baldragues, que es clavarà de cap contra un pal del tramvia, anant mirant de cap a terra!...

—Aurea!... No; no guaitava a terra, sinó al cel... Perquè t'estava veient!

—Amb el clatell?—remarcà, deixant anar una riallassa encomanadissa i deliciosa, una doneta rossa i colorada, que llua en l'hermistiqui dels llavis la blancor temptadora d'un dentat perfecte.

—Tu riu tant com vulguis, Aurea... Però feia estona que et veia. El que hi ha és que et veia amb els ulls de l'ànima.

Aurea, esbatanà els seus ulls blavencs i enjogassats.

—Senyor Baldragues, senyor Baldragues! Animeta de formatge!... Això que vostè diu jo ho he llegit en un full de calendari!

—I què? Em prohibiràs que llegeixi el calendari... i que me l'apregui de memòria?

—Déu me'n reguard!... I l'oncle Blai? Continua tan eixerit com sempre? Ui! Fa més d'un segle que no l'he vist!

—Eixerit!... Eixerit! Hum!... Massa l'estimes tu, però ell fa poc cas del vostre parentiu. La branca dels Blai sense una malla, no l'ha podat perquè no tenia la dalla de la Mort, que si l'hagués tinguda!... En canvi, jo, si fossis neboda meva, té, ja tindria hereva!

—Ara sí que no l'entenc... L'oncle Blai és més bo que el pa!

—Sí, però farà hereus a Ferran i a Nuri...

—Farà bé. Sempre han viscut amb ell... Ho trobo molt enraonat!

—És que, ultra això, els obliga a casar-se, si volen heretar...

I En Baldragues va dir-se a si mateix:

—Aquesta és possible que els vegi abans i els conti això de l'herència... Seria una manera indirecta de preparar la combinació cobejada per Blai!

Aurea, s'havia posat seriosa repentinament.

—Casar-se Ferran i Nuri?...—Féu una pausa. Semblà empassar-se un poc de saliva i continuà: —Farien bona parella! Ell, ben plantat; ella, una bona mossa... Avantatges que les pobres tenim que ningú es capfica pels nostres amors!

En Baldragues s'extremí.

EL COR ES UN INFANT

—Si, eh? I si Ferran estima alguna modisteta i la deixa per no perdre l'herència, la pobreta que es fastiguegi! I si Nuri té pensat afillar-se algun altre gatet d'Angora, que rebenti el gat! Ets un tigre, Blaiet! Però com que jo sóc un monstre d'amor per tu, ofegaré els meus rampells generosos i et serviré... Adéu... I paga'm la factura del sastre si la porten!

—Au, vés, cap de trons!

I Blai, Blaiet segons el senyor Baldragues, el vellet polit, endreçat, curós de la seva persona, fins en els detalls més nimis, s'aclofà més còmodament, fins a incrustar-se en l'encoixinat del butacó, i deixà que el fum del seu havà, recaragolant-se en blavis-senques espirals, pugés arrapat a l'atmosfera com un serpent d'òpal irisat.

—En Baldragues, és, realment, un ca fidel... És possible que tingui raó... Sóc un egoista. Ferran i Nuri, casats, farien la meua felicitat... i, per què no la seva? Rics, voltats de comoditats de tota mena... Jo m'escapoliria d'ells, amb l'altre neboda... Aurea...

I Blai sospirà.

—Dissortat de mi que he començat a estimar als seixanta! Fa bé de dir En Baldragues que el cor és un infant, eternament infant! I sort encara que En Baldragues no ha endevinat el meu amor per la nebodeta pobla... La veu tan poques vegades, és tan humil la seva posició, que no pot imaginar-me enamorat d'ella! I la realitat, et diu que sí, jaio Blaiet, que estàs enamorat com un xitxarello d'aquesta mosseta alegre i gambadora, turbulenta i bellugadissa, que ve, tota tremolosa, a veure el seu oncle, i a la qual fan por fins els miralls de la casa, i empassega en les catifes, i seu al caire de les cadires, temorega d'espantillar-les... En Baldragues diu que el diner ho pot tot. Evidentment, exagera... Però és tan formós l'or per a la joventut!

Mentre Blaiet contava les seves intimitats al fum de l'havà, En Baldragues, el vell amic de Blaiet, que s'havia fet amo de la casa, a títol de "quisso" d'honor, segons ell mateix es definia, s'adreçava al carrer, disposat a fer-se el trobadís amb Ferran.

—De calent en calent es pelen... Ferran no és ximple i li interessen molt els milions de l'oncle, perquè no trobi bella com un sol la seva cosina Nuri... Quant a aquesta... Bé, a les dones, en general els convé un home: el primer que arriba, si el casori és viable. Jo els caso i faig feliç a Blaiet... i si Blaiet es decideix a regalar-me la finca de Sant Feliu, me'n vaig a l'Aurea... I que n'és de bonica l'Aurea, i que ruc aquest Blaiet, que no li ha sabut descobrir les gràcies!... Una noia que vestida de seda i per bona modista, seria la dona de moda a tot arreu on anés! A mi m'agrada tant... que amb la finca de Sant Feliu i l'Aurea, si Aurea vol, sóc capaç encara d'enternir-me... i fins d'ésser un bon pare de família... Per què no? Calla, cor, que no sé si és que saltes o

amb el meu egoisme; tu, sí. Tu, perquè et veus vell i xacrós i sense família, somnies en crear-ne una, i per això voldries que els teus dos nebots, Ferran i Nuri, es casessin, per alegrar-te la casa i amarar-te un poc de joventut aliena...

—Sí, és veritat... Però, és pecat aquesta il·lusió meva?

—Potser sí... Ferran és un minyó frívol, esboggerrat, que encara no ha sentit fretura de pensar en coses greus; Nuri és a l'inrevés, una noia metòdica, reflexiva, i per tot el seu historial de nena, poc afeccionada a empaitar papallones... Tu creus que li plaurà a Nuri aquesta calàndria que li has cercat com a marit? I a Ferran, avesat a la llum, al color, a l'esplai del seu esperit amic de la boira, li pot venir de gust una muller que sembli una òliba?

—Llavors... He de seguir condemnat a la solitud?

—No, posa seny, confessa els teus egoismes i jo esdevindrè l'auxiliar dels teus propòsits... Ferran i Nuri poden estimar-se, o creure que s'estimen, si se'ls esperona... A tu t'és igual que s'estimin o no, mentre es casin... No és així?... Calla! No reneguis! Ets capaç de dir que no vols imposar l'amor! Ni jo! Però digues-los només que la teva fortuna passa a ells, si es casen, i que si no hi ha casori, no hi ha herència... i són capaços de no voler esperar ni les amonestacions!

—Ah, si les teves paraules fossin un reflex de la veritat!

—I és clar que ho són, Blaiet!... El cor és un infant... Voluble, girell, capriciós... Què sembla que es decanta cap a tal banda? Distreu-lo i ofereix-li cosa millor. No li facis reganys, no l'apremiis, no el burxis tan sols... No diguis a aquests dos minyons: —"Si no us caseu, no us faig hereus!", però deixa que jo els faci saber, per compte meu, que tu has testat en el sentit que si els teus nebots no es casen, els béns passen als pobres... I tu veuràs com l'amor els entra per la portalada gran. Ara bé; vaig a servir el teu egoisme, per a satisfer el meu: perquè estic cuit de sentir els teus planys de solitari... És que jo no sóc res per a tu? I els meus sacrificis jugant a dames amb tu cada dia... quan estic tan cansat de les dames? I el meu estoicisme, resistint les òperes de Wagner, perquè no t'adormis en les roges profunditats de la teva llotja del Liceu? Esposa amant hauries de tenir... què dic, amant!... amantíssima! i et deixaria anar sol, si fos una dona de bon gust, a aquest balneari cursi on vas cada any, i ja ho veus, jo et segueixo amb fidelitat de ca!

—Ei, ei, no t'enfilis, Baldragues! Com un ca... que tingúes reuma i entengués en aigües termals!

—Fóra el mateix... No vinc amb tu perquè em fugi el reuma, sinó perquè a tu et fugi l'avorriment, malagrait!

—Ja tornes als blasmes? Valdria més que et prepararessis per dur a terme el meu pla... Em donaries el goig més gran de la meua vida!

CLOVIS EIMERIC

»»»»»»

El cor és un infant

Col·lecció «JORDI»

1928

CAPITOL I

Les teories del senyor Baldragues

—Convinc que hi ha una mica d'egoisme en les meves il·lusions, però a un conco com jo, no se li pot demanar que es despulli d'un pecat que ha estat l'eix, la pollaguera, de la seva vida: l'amor a si mateix.

—Una mica només, d'egoisme, dius? Ah, comediant! De jove, no vas pensar en altra cosa que en fer diners... Recorda que a l'escola tu feies els apunts de tots, perquè després els cobraves... i de pas t'aprenies la lliçó de memòria en fer les còpies... Mentre jo feia ocellets de paper amb els fulls dels llibres, tu anaves fent coixí a la guardiola que anys més tard t'ha fet milionari.

—Així t'han anat les coses, gran Baldragues!... A la seixantena, més sol que un bolet i sense tenir on caure mort...

—Déu sap on, en quines llambordes, aniràs a caure tu o en quins encoixinats jo em deixaré anar per darrera vegada!... La mort és una damisella capriciosa, amb una sola virtut: la d'ésser callada. I tria a gust seu el lloc i l'ocasió pels seus atacs... Tornant a la nostra conversa, de la qual pensaves escapolar-te, sostinc i sostindré sempre que ets un gran egoista.

—Baldragues, Baldragues! No oblidis que vius a costa de la meva generositat!

—No hi passo! Visc a despeses del teu egoisme. Estaves sol, em vas acollir com s'acull el gos rondaller que va perdut, i perquè vas témer que un gos de veres no t'entendria... Jo parlo clar... No hi donis més tombs: en aquesta casa, faig el paper de "quisso"!

—Mira, Baldragues, que et prens massa llibertats!...

—Igual que un gos, amic meu... I fixa't que jo no t'embruto més que el sofà... Oh, quin moble més ideal! Jo aixecaria un monument al que el va inventar... El gos te l'embrutaria més que jo...

—Gandul, cinic, inútil!... I tu em dius egoista? Veges, que pots parlar tu, com hi ha món!

—Anem a pams... Jo sóc egoista, però no amoïno els altres

DIALEG

—Qui és aquell senyor el qual has saludat?

—És un pobre mestre d'escola, del qual gairebé no sé altra cosa si no que els seus deixebles no el poden veure!

—Deu ésser molt sever.

—Ca, no! És mestre de cecs!

ACUDIT

El menut de la casa, que ha anat a passeig, veu travessar un carrer, a uns joves que prenen part en una cursa pedestre i que porten un número penjat al pit, i, astorat, diu al seu acompanyant:

—Papà! Guaita! Una colla de calendaris corrent!

LES ABELLES

Haureu vist ja, amiguets jordians, les abelles brunzidores. Respecteu-les, car entre tots els animals del camp, no n'hi ha d'altre més bon feiner.

En un rusc, s'hi solen comptar prop de divuit mil abelles que vénen a pesar a la vora de quinze quilos. I aquest humil món obrer ve a produir de deu a vint quilos de mel al cap de l'any, amb substàncies recollides de milers de flors en un àrea vastíssima. La indústria, la traça de les abelles, és veritablement meravellosa, perquè es calcula

que per a fer una sola unça de mel, els cal visitar unes duescentes mil flors.

I admira més si es té present que l'ala de l'abella fa cent noranta moviments per segon, ço que explica l'enorme quantitat d'energia que desplacen en un dia.

L'abella xucla amb el fibló el suc de les flors i el trasllada al dipòsit de la mel. En aquest, el suc és sotmès a una sèrie de transformacions desconegudes—que els savis no han pogut pas descobrir encara—, fins que surt la mel daurada.

Si li lliuren aigua i sucre, l'abella farà mel, però la mel no farà olor, car la mel feta del suc de les flors és l'única que té la virtut de servir el seu perfum original.

No perseguiu, doncs, a una bestiola que us dona aliment i perfums alhora.

EL RINOCERONT INTEL·LIGENT

Al Jardí Zoològic de Londres, volgueren comprovar fa poc el gust musical dels animals de la col·lecció, i hi portaren un "jazz" que executà balls de moda. El rinoceront, enfurit, tractà de llançar-se damunt dels músics. Per sort, aquests, tocaren la patètica melodia del "Clar de lluna", de Beethoven, i la bèstia anà amansint-se fins a restar quieta, sense perdre nota.

Persones hi ha, inferiors, en aquest punt, al rinoceront de Londres.

CLOVIS EIMERIC ENTRE NOSALTRES

ALTRES MILLORES

Resolta la publicació, en fulletó rel·ligable, de la novel·la *Els quatre talismans*, de Charles Nodier, molts llegidors i no poques llegidores ens han demanat la col·laboració de Clovis Eimeric.

Era, potser, un problema greu, que ens obligava a canvis i modificacions, però davant el desig que se'ns havia fet avinent, vencent totes les dificultats, hem aconseguit del popular faulista i notable escriptor una col·laboració entusiasta i decidida.

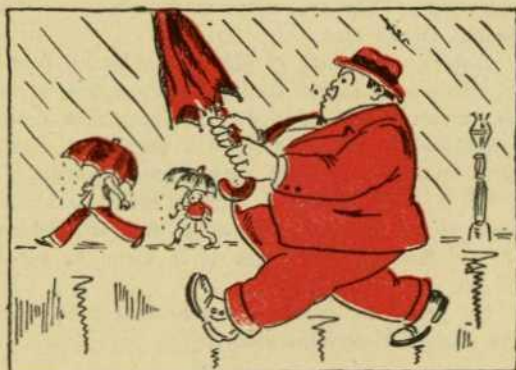
Ja en aquest número figuren treballs de Clovis, especialment, la novel·la del fulletó, "EL COR ÉS UN INFANT", formosa narració ciutadana on l'ameníssim autor de *La Puntaire* posa de relleu una vegada més el seu enginy de novel·lista.

Així mateix, comencem a publicar *Una mesada a la jungla*, emocionant novel·leta d'aventures d'un caire força original.

Valentí Castany, el popular dibuixant, des del vinent número, figurarà entre els nostres col·laboradors, així com Emili Vallès, el distingit professor, el qual ens donarà interessants lliçons de gramàtica, entre burles i veres.

No cal dir que restem sincerament agraïts als excel·lents escriptors i dibuixants que fins avui han compartit la responsabilitat de la publicació de JORDI.

EL PARAIGUA

El Sr. Rafeques, fa mitja hora, almenys, que malda per obrir el paraigua, sense resultat positiu.

Per fi es resigna a aguantar la pluja, tot maleint l'inventor d'aquest trasto inútil.

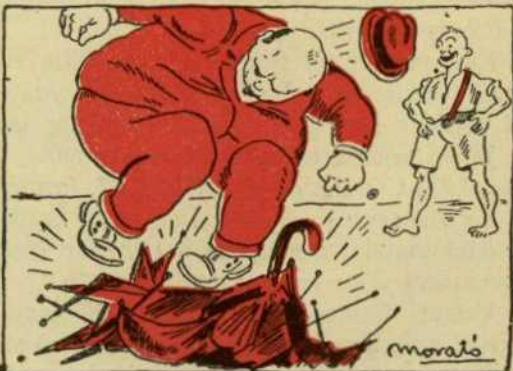
El Sr. Rafeques, que és una mica tossut, torna a provar d'obrir-lo. — Gràcies a Déu! Sospira amb cara radiant en veure que el paraigua obeit.

Però aleshores, el nostre home s'adona de que el sol esplèndid, li fa l'ullet darrera les muntanyes. — Un xàfec d'estiu.

El Sr. Rafeques, es dóna altra vegada als dimonis, en comprovar que el terrible paraigua no vol cloure's de cap de les maneres.

I perduda la poca paciència que li restava, el Sr. Rafeques bota sobre el paraigua com un tigre i jura comprar-se un impermeable.